

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4/9, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-10-

Nr. (15-3)-D8(E)-

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOTORINIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ REGISTRACIJOS MOKESČIO ĮSTATYMO NR. XIII-2690 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 13 ir 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ALTERNATYVIŲJŲ DEGALŲ ĮSTATYMO NR. XIV-196 30 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija parengė ir teikia pakartotinai Lietuvos Respublikos motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo Nr. XIII-2690 pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau kartu – Projektai). Teikiamuose projektuose atsižvelgta į Lietuvos Respublikos Vyriausybės Teisės grupės 2021 m. rugsėjo 28 d. išvadoje Nr. NV-2339 pateiktas pastabas.

Lietuvos Respublikos motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo Nr. XIII-2690 pakeitimo įstatymo projektu siekiama sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekį. Projektu įgyvendinamas principas „teršėjas moka“. Ekonominėmis priemonėmis siekiama skatinti motorinių transporto priemonių (M1 ir N1 klasė) (toliau – TP) valdytojus rinktis mažiau taršias TP. Galiojantis mokestis keičiamas nustatant prievolę TP valdytojams, kurių TP išmeta į aplinką 131 ir daugiau gramų CO₂ vienam nuvažiuotam kilometrui, mokėti motorinių transporto priemonių taršos mokestį registruojant TP pirmą kartą ir kasmet, pasibaigus kalendoriniams metams, už naudojimąsi TP. Įgyvendinus projektą, iki 2030 m. bus sumažinti ŠESD išmetimai 9 procentais, palyginti su 2005 m. Šiam tikslui pasiekti planuojama vidutiniškai surinkti apie 170 mln. Eur pajamų kasmet, kurios būtų panaudotos darnaus judumo priemonėms finansuoti. Įvertinus lengvatas, prognozuojama, kad iš mokesčio būtų surenkama vidutiniškai apie 90 mln. eurų per metus 2023–2024 metais. Preliminariais skaičiavimais, kuriuos pateikė Valstybinė mokesčių inspekcija ir valstybės įmonė „Regitra“ (toliau – VĮ „Regitra“), pagal įstatymo projekte numatytą mokesčio administravimo funkcijų pasiskirstymą Lietuvos Respublikos transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektui įgyvendinti ne galutiniais skaičiavimais reikėtų apie 2,5 mln. eurų, mokesčio administravimui – kasmet po 2,3 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų, tikslesnė suma dar skaičiuojama. Pagal įstatymo projekte numatytą mokesčio administravimo tvarką mokesčio administravimo sąnaudos bus kompensuojamos iš Darnaus judumo fondo lėšų.

Kartu teikiamas Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas siekiant suvienodinti mokesčio pavadinimą su Lietuvos Respublikos motorinių

transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo Nr. XIII-2690 pakeitimo įstatymo projektu nustatomu mokesčio pavadinimu.

Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu siekiama didinti finansavimą darnaus judumo miestuose planų priemonėms įgyvendinti. Į Darnaus judumo fondą pervestos lėšos Alternatyviųjų degalų įstatymo nustatyta tvarka būtų skiriamos finansuoti: miestų darnaus judumo plano priemonės; alternatyviaisiais degalais varomų TP naudojimo skatinimo priemonės; alternatyviųjų degalų ir transporto infrastruktūros kūrimo ir plėtros priemonės; vidaus degimo varikliais varomų TP ribojimų miestuose įrengimą; vidaus degimo varikliais varomų TP perdarymą į alternatyviaisiais degalais varomas TP; aplinkos oro taršos mažinimo priemonės; visuomenės informavimo ir švietimo priemonės, susijusias su darnaus judumo plėtra ir TP taršos mokesčio administravimą.

Projektais įgyvendinamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 6.1.2 veiksmo nuostatos, kurios numato parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektą.

Projektais neperkeliami ir neįgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

Projektais nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės.

Projektai skelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje (TAIS Nr. 21-27655(3), 21-927656(3), 21-27657(3) ir 21-29103 (2)) tris kartus: 2021-07-15, 2021-08-23 ir 2021-09-13. Projektai išvadoms teikti Finansų ministerijai, Susisiekimo ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Teisingumo ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos statistikos departamentui, VĮ „Regitra“, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybai, Autogamintojų ir importuotojų asociacijai, Lietuvos verslo konfederacijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, asociacijai „Investor's Forum“, Lietuvos profesinei sąjungai „Solidarumas“, Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijai, Lietuvos laisvosios rinkos institutui, Mokestinių ginčų komisijai, Neįgaliųjų reikalų departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir neįgaliųjų nevyriausybinei organizacijai, Lietuvos istorinių transporto priemonių išsaugojimo asociacijai „Retromobile“, „Retro Rūmai“, Lietuvos istorinės technikos organizacijų rūmams, Lietuvos automobilių sporto federacijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, LVŽS šešėlinei vyriausybei, visuomenei.

Ūkio subjektai ir valstybinės institucijos papildomai informuoti Aplinkos ministerijos pranešimu, susipažino su Projektais, teikė pastabas ir pasiūlymus. Gautos pastabos iš Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Konkurencijos tarybos, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos, VĮ „Regitra“, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos verslo konfederacijos, Lietuvos istorinių transporto priemonių išsaugojimo asociacijos „Retromobile“, Lietuvos istorinės technikos organizacijų rūmų „Retro Rūmai“ ir LVŽS šešėlinės Vyriausybės. Žemės ūkio ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija ir Užsienio reikalų ministerija pastabų neturėjo. Į Finansų ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Susisiekimo ministerijos ir Teisingumo ministerijos pastabas Projektams atsižvelgta. Iš dalies atsižvelgta į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pastabas nustatant pereinamąjį dvejų metų laikotarpį visiems transporto priemonių valdytojams taikant 50 proc. mažesnę mokestį. Pasibaigus šiam laikotarpiui, lengvata liktų galioti tik turintiems šeimos kortelę, lengvatą taikant vienam šeimos narių automobiliui, kurio mokestis didžiausias. Atsižvelgus į socialinius aspektus, numatyta valdytojo mokesčio 50 procentų lengvata 64 metų amžiaus ir vyresniems asmenims (nuo 2026 m. sausio 1 d. minėta lengvata būtų taikoma 65 metų amžiaus ir vyresniems asmenims). Lengvata baigtų galioti 2029 m. gruodžio 31 d. Iš dalies atsižvelgta į Konkurencijos tarybos atkreiptą dėmesį dėl valstybės pagalbos bei lengvatų taikymo nepažeidžiant ir neiškreipiant vienodos konkurencijos sąlygų laikymosi. Neatsižvelgta į Lietuvos verslo konfederacijos pastabas keisti CO₂ kiekio

apskaičiavimo formulę, kuri nustatyta ES reglamente ir naudojama CO₂ kiekiui nustatyti transporto priemonėms, kurioms šis rodiklis nežinomas. Pažymėtina, kad formulė taikoma tik išimtiniais atvejais, kai duomenų šaltiniuose nenurodytas CO₂ kiekis, tačiau net ir šiuo atveju valdytojas visada turi galimybę atlikti transporto priemonės ekspertizę ir šiuos duomenis pateikti VĮ „Regitra“, kad įtrauktų į kelių transporto priemonių registrą. Neatsižvelgta į Lietuvos istorinių TP išsaugojimo asociacijos prašymą netaikyti valdytojo mokesčio istorinėms TP, kurios šiuo metu yra atleidžiamos nuo registracijos mokesčio, ir iš dalies atsižvelgta į Lietuvos sportinių automobilių asociacijos prašymą netaikyti TP taršos mokesčio sportinėms TP. Istorinės ir sportinės TP atleidžiamos nuo registracijos mokesčio ir neatleidžiamos nuo valdytojo mokesčio, nes jos neskirtos dalyvauti viešajame eisme. Dauguma istorinių ir sportinių TP eisme dalyvauja tik epizodiškai, todėl šių TP valdytojai mokės valdytojo mokestį tik už laikotarpį, kai TP apdrausta (dažniausiai – 1 mėn.) ir dalyvauja renginyje ar varžybose. Mokėtino mokesčio suma būtų nedidelė – priklausytų nuo leidimo dalyvauti eisme dienų skaičiaus ir CO₂ kiekio, pagal kurį apskaičiuojamas mokestis. Nepritarta LVŽS šešėlinės vyriausybės nuomonei, kad registracijos mokestį siūloma taikyti tik įvežtoms TP, kas pažeidžia Europos Sąjungos teisę ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 110 straipsnį. Atkreiptinas dėmesys, kad tai aplinkosauginis mokestis už CO₂ emisijas, kuris būtų taikomas visoms TP jas įregistruojant į kelių transporto priemonių registrą ir leidžiant jas naudoti viešajame eisme, neišskiriant, ar tai vietinio gamintojo pagamintos ir registruojamos, ar įvežtos iš kitos šalies TP. Šis mokestis nėra importo mokestis, o registracijos mokestis, kurio dydis susietas su TP CO₂ išmetimu. Tokią praktiką taiko ir kitos Europos Sąjungos šalys.

Argumentai, kodėl į kai kurias pastabas atsižvelgta tik iš dalies arba neatsižvelgta, pateikti derinimo pažymoje. Pastaboms aptarti organizuoti tarpinstituciniai susitikimai, Projektai teikti pakartotinai derinti darbo tvarka ir VMI, ir VĮ „Regitra“, kurios bus pagrindinės šį mokestį administruojančios institucijos.

Lietuvos Respublikos motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo Nr. XIII-2690 pakeitimo įstatymo projekto pagrindinės nuostatos buvo viešai pristatytos visuomenei 2021m. liepos 14 d. organizuotoje spaudos konferencijoje, kuria buvo siekiama pradėti konsultacijas su visuomene dėl rengiamų Projektų. Konsultavimosi su visuomene tikslas – išgirsti visuomenės nuomonę apie rengiamus pakeitimus transporto priemonių apmokestinimo srityje. Visuomenė pastabas ir pasiūlymus galėjo pateikti per 10 darbo dienų. Konsultavimosi apibendrinti rezultatai – atsisakyti valdytojo mokesčio, nustatyti mokesčio tarifus, kurių dydis priklausytų nuo transporto priemonės variklio galios.

Projektai skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (<https://tais.lrs.lt>).

Projektus parengė Aplinkos ministerijos Europos Sąjungos investicijų ir ekonominių priemonių departamento (direktorius Inesis Kiškis, tel. 8~618 12760, el. p. inesis.kiskis@am.lt) Ekonominių priemonių taikymo politikos skyriaus (vedėja Živilė Liberienė, tel. 8~677 55774, el. p. zivile.liberiene@am.lt) vyriausiasis specialistas Aidas Juozapaitis (tel. 8~696 94356, el. p. aidas.juozapaitis@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Aiškinamasis raštas, 10 lapų.
2. Nutarimo projektas, 1 lapas.
3. Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo Nr. XIII-2690 pakeitimo įstatymo projektas, 10 lapų.
4. Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
5. Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
6. Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, 2 lapai.
7. Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.

8. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 4 lapai.
9. Derinimo pažyma, 25 lapai.